مرورنامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

سال تحصیلی ۰۴-۱۴۰۳

رشته ریاضی

پایهٔ دوازدهم | مرحله سوم

نام درس	مباحث	از صفحه	تا صفحه	مؤلف	ویراستار
هندسه	هندسهٔ دهم: فصل ۲ (درس ۲، ۳ و ۴) صفحهٔ ۳۴ تا ۵۱ هندسهٔ یازدهم: فصل ۱ (درس ۳) و فصل ۲ (درس ۱) صفحهٔ ۲۴ تا ۴۳ هندسهٔ دوازدهم: فصل ۱ (درس ۱) صفحهٔ ۹ تا ۲۱	۲	۱۰	علیرضا نصراللهی	بردیا نصیری

ویژهٔ کنکوری‌های ۱۴۰۴

شروع دوازدهم از مهر

خیلی سبز آزمون
تجربی | ریاضی | انسانی

AzmonVIP

هندسهٔ دهم

قضیهٔ تالس و نتایج آن در مثلث

اگر در مثلثی، خطی موازی ضلعی رسم شود، به طوری که دو ضلع دیگر را قطع کند، پاره‌خط‌های متناسب ایجاد می‌شود.	$DE \parallel BC \Rightarrow \begin{cases} \frac{AD}{DB}=\frac{AE}{EC} \\ \frac{AD}{AB}=\frac{AE}{AC}=\frac{DE}{BC} \\ \frac{BD}{AB}=\frac{CE}{AC} \end{cases}$ 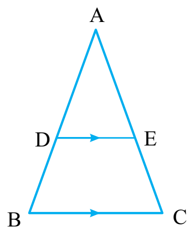
اگر در مثلثی دو جفت خط موازی مطابق شکل داشته باشیم، بین پاره‌خط‌های ایجادشده روی یک ضلع، رابطهٔ ویژه‌ای شکل می‌گیرد.	$AD^۲ = AF \times AC$ 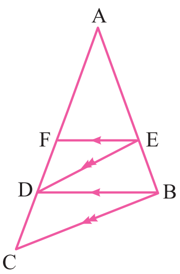

اگر دو مثلث که در آن‌ها خط موازی مشترکی وجود دارد با هم ادغام شوند، رابطهٔ جالبی شکل می‌گیرد.	$\frac{۱}{x}=\frac{۱}{a}+\frac{۱}{b}$ 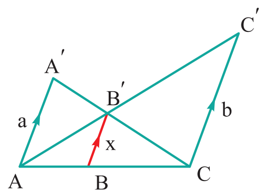
اگر یک ضلع مثلث به n قسمت مساوی تقسیم شود و از هر یک خطی موازی قاعده رسم شود، بین پاره‌خط‌های تولیدشده تصاعد عددی شکل می‌گیرد. مساحت‌های محصور بین خطوط، تشکیل تصاعد عددی با قدر نسبت ۲S می‌دهند.	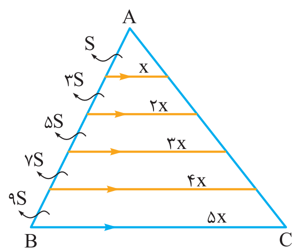

تعمیم قضیهٔ تالس (تالس در ذوزنقه)

اگر دو خط مورب، چند خط موازی را قطع کند، نسبت پاره‌خط‌های ایجادشده روی خطوط مورب یکسان است.	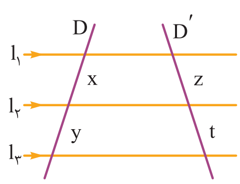 ۱) $\frac{x}{y}=\frac{z}{t}$ ۲) $\frac{x}{x+y}=\frac{z}{z+t}$
اگر در یک ذوزنقه پاره‌خطی موازی دو قاعده رسم شود، نسبتی که روی ساق‌ها پدید می‌آورد، یکسان است.	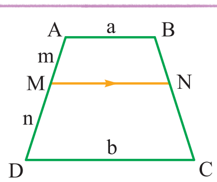 ۱) $\frac{AM}{MD}=\frac{BN}{NC}$ ۲) $MN=\frac{na+mb}{n+m}$

AzmonVIP

دو رابطهٔ مهم در ذوزنقه

اندازهٔ پاره‌خطی که وسط‌های دو ساق ذوزنقه را به هم وصل می‌کند، میانگین دو قاعده است.	$MN = \frac{AB+CD}{۲}$	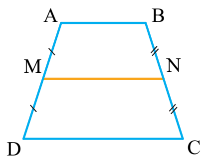
اندازهٔ پاره‌خط محصور بین دو قطر و خط میانگین، نصف تفاضل قاعده‌هاست. اگر از محل برخورد قطرها خطی به موازات قاعده‌ها رسم کنیم، پاره‌خط‌های ایجادشده برابرند.	۱) $EF = \frac{CD-AB}{۲}$ ۲) $OP = OQ$ ۳) $\frac{۲}{PQ} = \frac{۱}{AB} + \frac{۱}{CD}$	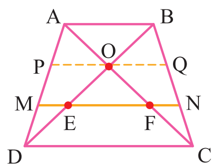

AzmonVIP

تشابه مثلث‌ها

هرگاه دو زاویه از مثلثی با دو زاویه از مثلث دیگر برابر باشد، دو مثلث متشابه‌اند. (حالت ز ز)	$\begin{cases} \hat{A}=\hat{M} \\ \hat{B}=\hat{N} \end{cases} \Rightarrow \overset{\Delta}{ABC} \sim \overset{\Delta}{MNP}$	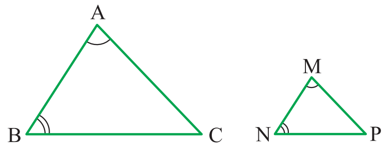
هرگاه دو ضلع دو مثلث متناسب و زاویهٔ بین آن‌ها برابر باشد، دو مثلث متشابه‌اند. (حالت ض ز ض)	$\begin{cases} \frac{AB}{MN}=\frac{AC}{MP} \\ \hat{A}=\hat{M} \end{cases} \Rightarrow \overset{\Delta}{ABC} \sim \overset{\Delta}{MNP}$	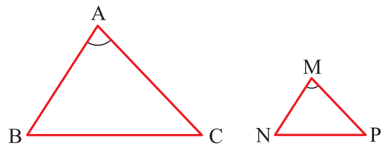
هرگاه اندازه‌های سه ضلع یک مثلث با سه ضلع مثلثی دیگر متناسب باشند، دو مثلث متشابه‌اند. (حالت ض ض ض)	$\frac{AB}{MN}=\frac{AC}{MP}=\frac{BC}{NP} \Rightarrow \overset{\Delta}{ABC} \sim \overset{\Delta}{MNP}$	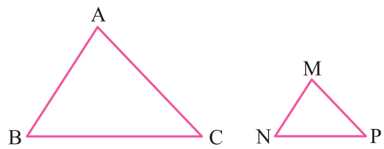

تشابه و مثلث قائم‌الزاویه

روابط	شکل
۱) $AH \times BC = AB \times AC$ ۲) $BH \times BC = AB^{۲}$ ۳) $CH \times BC = AC^{۲}$ ۴) $BH \times CH = AH^{۲}$	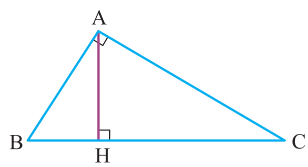

هرگاه دو مثلث یا به طور کلی دو چندضلعی متشابه باشند، آن‌گاه:	
نسبت ارتفاع‌ها، میانه‌ها، نیمسازها، محیط و ... برابر با نسبت تشابه است. $\frac{h}{h'}=\frac{m_a}{m_{a'}}=\frac{d_a}{d_{a'}}=\frac{۲p}{۲p'}=k$	نسبت مساحت آن‌ها برابر با مربع نسبت تشابه است. $\frac{S}{S'}=k^{۲}$

AzmonVIP

۱ دایرهٔ محیطی و محاطی مثلث: (P نصف محیط است.)

	دایرهٔ محیطی	دایرهٔ محاطی داخلی	دایرهٔ محاطی خارجی
شکل	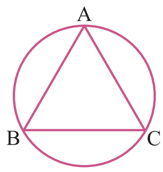	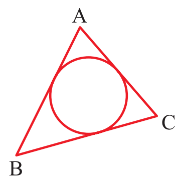	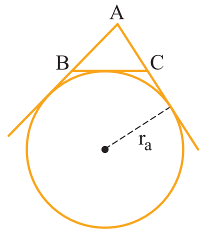
شعاع	$R=\frac{abc}{۴S}$	$r=\frac{S}{P}$	$r_a=\frac{S}{P-a}$

نکته

اگر h ارتفاع مثلث و r شعاع دایرهٔ محاطی داخلی و r_a، r_b و r_c شعاع دایرهٔ محاطی خارجی باشند، داریم:

۱) $\frac{۱}{h_a}+\frac{۱}{h_b}+\frac{۱}{h_c}=\frac{۱}{r}$

۲) $\frac{۱}{r_a}+\frac{۱}{r_b}+\frac{۱}{r_c}=\frac{۱}{r}$

بازتاب

ویژگی‌های بازتاب نسبت به خط d		
۱	ایزومتری است و طول پاره‌خط ثابت می‌ماند.	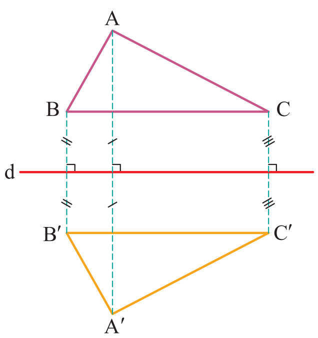 $B'C'=BC\,,\,\hat{A}=\hat{A}'$
۲	لزوماً شیب خط را حفظ نمی‌کند (مگر بر d عمود یا موازی d باشد).	
۳	اندازهٔ زاویه‌ها ثابت می‌ماند.	
۴	شکل و تصویر آن همنهشت هستند.	
۵	جهت شکل را حفظ نمی‌کند.	
۶	بی‌نهایت نقطهٔ ثابت تبدیل دارد.	
۷	محور بازتاب دو خط متقابل، نیمساز زوایای بین آن‌هاست.	
۸	محور بازتاب دو خط موازی، خطی است موازی با آن‌ها و مابین دو خط.	

AzmonVIP

انتقال

ویژگی‌های انتقال توسط بردار $\vec{V}$		
۱	ایزومتری است و طول پاره‌خط ثابت می‌ماند.	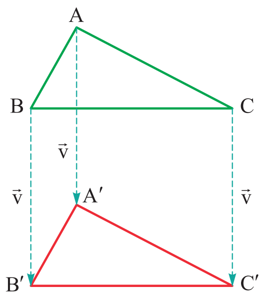 $B'C' = BC\ ,\ \hat{A}' = \hat{A}$
۲	شیب خط را حفظ می‌کند.	
۳	اندازهٔ زاویه‌ها ثابت می‌ماند.	
۴	شکل و تصویر آن همنهشت هستند.	
۵	جهت شکل را حفظ می‌کند.	
۶	نقطهٔ ثابت ندارد.	
۷	بردار انتقالی وجود ندارد که دو خط متقاطع را به یکدیگر تبدیل کند.	
۸	بی‌شمار بردار انتقال وجود دارد که دو خط موازی را به یکدیگر تبدیل کند.	

دوران

ویژگی‌های دوران نسبت به نقطهٔ ثابت O و زاویهٔ α		
۱	ایزومتری است و طول پاره‌خط ثابت می‌ماند.	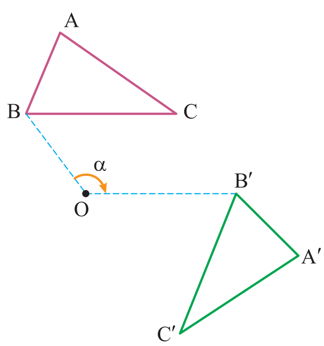 $B'C' = BC\ ,\ \hat{A} = \hat{A}'$
۲	دوران الزاماً شیب خط را حفظ نمی‌کند، مگر $\alpha = k\pi$ $(k \in \mathbb{Z})$.	
۳	اندازهٔ زاویه‌ها ثابت می‌ماند.	
۴	شکل و تصویر آن همنهشت هستند.	
۵	جهت شکل را حفظ نمی‌کند.	
۶	نقطهٔ ثابت تبدیل دارد. (نقطهٔ O)	

AzmonVIP

نکته

هر دو پاره‌خط با اندازه‌های برابر می‌توانند با دوران به یکدیگر تبدیل شوند:

موازی و برابر	متقاطع و برابر
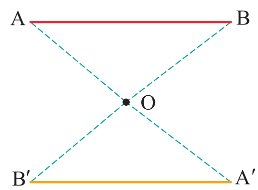 	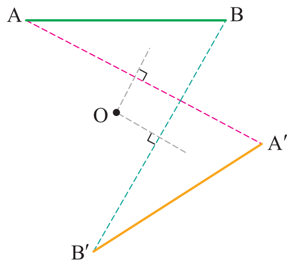
مرکز دوران محل برخورد AA' و BB' و زاویهٔ دوران $(2k+1)\pi$ است.	مرکز دوران محل برخورد عمودمنصف‌های AA' و BB' است و زاویهٔ دوران α یا $180-\alpha$ است.

هندسهٔ دوازدهم

ماتریس و اعمال روی ماتریس‌ها

تعریف ماتریس

به چیدمان $m \times n$ درایه، یک ماتریس از مرتبهٔ $m \times n$ می‌گوییم؛ مثلاً:

ماتریس دارای ۲ سطر و ۲ ستون	ماتریس دارای ۲ سطر و ۳ ستون	ماتریس ۲×۳ برحسب ij
ستون اول $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 2 & -1 \end{bmatrix}_{2\times 2}$ سطر دوم	ستون سوم $B = \begin{bmatrix} -1 & 2 & 0 \\ 4 & 7 & 1 \end{bmatrix}_{2\times 3}$ درایهٔ سطر دوم و ستون دوم $= b_{22}$	$c_{ij} = \begin{cases} i+j & i \geq j \\ i-j & i < j \end{cases}$ $C = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 3 & 4 \\ 4 & 5 \end{bmatrix}_{3\times 2}$

ماتریس مربعی

اگر در ماتریسی تعداد سطرها و تعداد ستون‌ها برابر باشد، آن را ماتریس مربعی می‌نامیم.

ماتریس مربعی مرتبهٔ ۳ →

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}_{3\times 3}$$

قطر اصلی: $i = j$ ، $i < j$ ، $i > j$ ، قطر فرعی

ماتریس‌های مربعی خاص

ماتریس صفر	ماتریس قطری	ماتریس اسکالر	ماتریس همانی (واحد)	ماتریس بالا مثلثی	ماتریس پایین مثلثی
$O = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$	$B = \begin{bmatrix} 4 & 0 \\ 0 & 10 \end{bmatrix}$	$C = \begin{bmatrix} 6 & 0 \\ 0 & 6 \end{bmatrix}$	$I_2 = I = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$	$D = \begin{bmatrix} 4 & 7 & -1 \\ 0 & 2 & 3 \\ 0 & 0 & 6 \end{bmatrix}$	$E = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 5 & 1 & 0 \\ -4 & 2 & 6 \end{bmatrix}$
همهٔ درایه‌ها برابر صفر می‌باشد. البته ماتریس صفر می‌تواند مربعی نباشد.	همهٔ درایه‌های غیرواقع بر قطر اصلی صفر است.	درایه‌های غیرواقع بر قطر اصلی صفر و تمام درایه‌های قطر اصلی با هم برابرند.	درایه‌های قطر اصلی همگی عدد ۱ و بقیهٔ درایه‌ها صفر می‌باشد.	درایه‌های زیر قطر اصلی همگی صفر است.	درایه‌های بالای قطر اصلی همگی صفر است.

تساوی دو ماتریس

دو ماتریس هم‌مرتبه را مساوی می‌گوییم، هرگاه درایه‌های آن‌ها نظیربه‌نظیر با هم برابر باشد

$$A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} , \quad B = \begin{bmatrix} x & y \\ z & t \end{bmatrix} \qquad A = B \Rightarrow \begin{cases} a = x \ , \ b = y \\ c = z \ , \ d = t \end{cases}$$

AzmonVIP

جمع و تفریق و ضرب ماتریس‌ها

جمع و تفریق دو ماتریس	ضرب دو ماتریس
$\begin{bmatrix} ۷ & -۱ \\ ۳ & ۰ \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} ۱ & ۲ \\ -۱ & ۰ \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} ۷+۱ & ۱ \\ ۲ & ۰ \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} ۱ & ۴ \\ ۲ & ۰ \\ -۱ & ۲ \end{bmatrix}_{۳\times۲} \times \begin{bmatrix} ۱ & -۲ & ۳ \\ ۰ & ۱ & ۲ \end{bmatrix}_{۲\times۳} = \begin{bmatrix} ۱\times۱+۴\times۰ & ۲ & ۱۱ \\ ۲ & -۴ & ۶ \\ -۱ & ۴ & ۱ \end{bmatrix}_{۳\times۳}$
برای جمع و تفریق دو ماتریس هم‌مرتبه، درایه‌های نظیربه‌نظیر با هم جمع یا تفریق می‌شوند.	ماتریس اول را به صورت سطری و ماتریس دوم را به صورت ستونی دسته‌بندی می‌کنیم و هر یک از سطرهای ماتریس اول را در ستون‌های ماتریس دوم ضرب می‌کنیم.

- شرط لازم برای این‌که دو ماتریس بتوانند در هم ضرب شوند، برابری تعداد ستون‌های ماتریس اول با سطرهای ماتریس دوم است:

$$A_{m\times n}\times B_{n\times p}=C_{m\times p}$$

خواص اعمال جبری روی ماتریس

ماتریس صفر عضو بی‌اثر در جمع ماتریس‌ها	جمع ماتریس‌ها شرکت‌پذیر است.	عضو قرینه در جمع ماتریس‌ها	جمع ماتریس‌ها خاصیت جابه‌جایی دارد.
$A+\overline{O}=\overline{O}+A=A$	$A+(B+C)=(A+B)+C$	$A+(-A)=(-A)+A=\overline{O}$	$A+B=B+A$
قابلیت حذف عدد غیرصفر	توزیع‌پذیری عدد روی جمع ماتریس	ماتریس I عضو بی‌اثر در ضرب ماتریس‌ها	توزیع‌پذیری در ضرب ماتریس‌ها
$rA=rB \xrightarrow{r\neq۰} A=B$	$r(A\pm B)=rA\pm rB$	$AI=IA=A$	$A\times(B\pm C)=(A\times B)\pm(A\times C)$
ضرب ماتریس خاصیت جابه‌جایی ندارد.	عدم نتیجه‌گیری در مورد صفربودن ماتریس	ضرب ماتریس‌ها خاصیت شرکت‌پذیری دارد.	فاکتورگیری
$AB\neq BA$	$AB=۰ \Leftrightarrow A\neq۰, B\neq۰$	$A\times(B\times C)=(A\times B)\times C$	$AB+AC=A(B+C)$ $BC+AC=(B+A)C$

توان در ماتریس

اگر A یک ماتریس مربعی باشد، داریم: $A^{n}=A\times A^{n-۱}=A^{n-۱}\times A$ و $A^{۳}=A^{۲}\times A=A\times A^{۲}$

چهار ماتریس خاص

ماتریس متناوب	ماتریس پوچ‌توان	ماتریس خودتوان	ماتریس خودضریب
$A^{۲}=I \Rightarrow \begin{cases} A^{۲n}=I \\ A^{۲n+۱}=A \end{cases}$	$A^{۲}=\overline{O} \Rightarrow A^{n}=\overline{O}$	$A^{۲}=A \Rightarrow A^{n}=A$	$A^{۲}=kA \Rightarrow A^{n}=k^{n-۱}A$

تعریف: وقتی می‌گوییم دو ماتریس A و B تعویض‌پذیرند یعنی:

- ماتریس همانی با هر ماتریس مربعی هم‌مرتبه‌اش تعویض‌پذیر است.
- ضرب دو ماتریس قطری تعویض‌پذیر است.

AzmonVIP

اتحادهای جبری در ماتریس

اگر دو ماتریس تعویض‌پذیر باشند، تمام اتحادهای جبری برای آن‌ها برقرار است:

اتحاد مربع دوجمله‌ای	$(A+B)^2 = A^2 + B^2 + 2AB$
اتحاد مزدوج	$(A-B)(A+B) = A^2 - B^2$
اتحاد مکعب دوجمله‌ای	$(A+B)^3 = A^3 + 3A^2B + 3AB^2 + B^3$
اتحاد چاق و لاغر	$(A-B)(A^2 + AB + B^2) = A^3 - B^3$

قضیهٔ کیلی ـ همیلتون

اگر ماتریس A یک ماتریس 2×2 باشد، داریم:

$$A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \Rightarrow A^2 = (a+d)A - (ad-bc)I$$

AzmonVIP